

ren w tej okolicy nie został zbadany, ale przyczyniono się do dyskredytowania całego rejonu, gdyż zaraz rozeszła się wieść, że „International Co., przestała wiercić na 482 zajawce. Jeszcze jeden otwór suchy i jeden dowód więcej, że tu niema ropy“.

Ta sama firma w Chadyżyńskiej wierciła (kierownik St. Morgulec) dwa otwory.

Pierwszy na 77. zajawce mając w 510 m. ruchome dziesiątki zaniechano mimo, że wiercono już około 250 m. w warstwach t. zw. foraminiferowych a roboty przerwano właśnie w tym czasie, kiedy badania geologa prof. Bogdanowicza wykazały większe niż dotychczas sądzono prawdopodobieństwo spotkania pod foraminiferami pokładów roponośnych.

Drugi otwór na 108. zajawce (2 klm. na wschód od pierwszego) doprowadzono do 630 m. i wiercenia w śladach przerwano, a przebieg robót w tym otworze od chwili pojawienia się śladów do czasu zastanowienia wiercenia jest ze wszystkich znanych mi w tutejszym rejonie kuriozów najbardziej charakterystyczny.

W otworze tym w głębokości około 612 m., przyszła glina przesiąknięta ropą, pod którą biorąc za podstawę szyb inż. Selitrennikowa o 2 klm. na południe położony, należało się spodziewać piaskowców ropnych.

Gazy, które tam równocześnie ze śladami się pojawiły określono jako „stanowczo nienaftowe“ a glinę, z której ciekła ropa sklasyfikowano jako „jakąś bitumiczną glinę“.

Z chwilą dojścia do śladów, firma zdecydowała się robić jeszcze dwa tygodnie. Rur 6" było w terenie około 80 m., ponieważ jednak miały być za mało ruchome przeto podciągnięto je o kilkadziesiąt metrów i wyrabiano powstały wskutek tego zasyp; doszedłszy do spodu oceniono, że rury są „jeszcze za mało ruchome“, podciągnięto je znowu około 60 m., znowu wyrabiano zasyp i przy takiej manipulacji stracono czas na wiercenie przeznaczony tak, że nie dochodząc 12 m. do spodu, roboty zastanowiono i rury 6" wyciągnięto i jak mnie poinformowano dlatego, że „stanowczo głębiej ropy względnie piaskowców ropnych nie będzie“. Co prawda to stanowcze zdanie było zupełnie odmienne od orzeczenia geologa p. Makowskiego, gdyż ten twierdził, że bezwarunkowo otwór ten należy dalej pogłębiać.

Naturalnie wieść poszła, że jeszcze jeden otwór porzucony i jeden argument więcej na niekorzyść tutejszego terenu.

Tak tedy fatalna gospodarka i brak wyszkolenia fachowego złożyły się na to, aby zmarnować bez pożytku złożone przez angielskich akcyonariuszy miliony.

Oprócz angielskich, pracują tu i rosyjskie firmy, tych jednak jest nie wiele i stanowią one znikomą mniejszość. Gospodarka u tych jest bezwarunkowo lepsza, niema rażącego szastania pieniędzmi, pod względem jednak technicznym są tam te same niedomagania, o jakich wyżej wspomiałem, tak, że nie mówiąc o doświadczeniach na polu wiertnictwa u nas lub w Rumunii, nie dotarł tu nawet wpływ Groźnego lub Baku, które to centra naftowe przypuszczam posiadają także wysoko rozwiniętą technikę wiertniczą.

Pochodzi to zdaje się stąd, że przed dostaniem pierwszego otworu wybuchowego, dłubano tu tylko bardzo płytkie otwory ręczne, po wybuchu zaś zrobił się ruch gorączkowy. Powstały spółki złożone z Majkopskich, Armawirskich i innych kupców i ka-

lassen, wobei das Oel sehr leicht abgesperrt werden kann.

Die geologischen Begriffe entsprechen bei der Mehrheit hier beschäftigter „Naphtaindustrieller“ den bohrtechnischen Begriffen oder anders gesagt fehlen gänzlich und man beobachtete die eigentümliche sonst nirgends zu sehende Erscheinung, dass mit wenigen Ausnahmen, fast jede Gesellschaft eine von vornherein bestimmte spezielle Tiefe, bis zu welcher auf allen ihr gehörenden Terrains gebohrt wurde, zu erreichen trachtete, ohne Rücksicht auf die Situation der Terrains, Fallen der Schichten, Bohrergergebnisse der nächst gelegenen Schächte und ohne Beachtung der Rathschläge und Andeutungen des speziell für diesen Zweck seitens der Regierung beordneten Geologen. Wurde die bestimmte Tiefe glücklich erreicht, so stellte man die Arbeiten ein.

Es geschah oft, dass solche Bohrungen von einer und derselben Gesellschaft auf zwei angrenzenden Freischürfen ausgeführt wurden, vielleicht um den bergrechtlichen Anforderungen zu genügen; wozu aber wurden solche Bohrungen maschinell und meistens mit 18" angefangen? In diesen Fällen würde gänzlich eine billige Handbohrung genügen.

Durch solches System wurden solide Firmen so zu sagen angesteckt, Firmen deren Leitung in Händen erfahrener und tüchtiger Leute ruhte, Leute welche anderwärts sehr grosse und rationell geführte Naphtunternehmungen leiteten. Diese Firmen bohrten mit dem kanadischen System, beschäftigten unsere und obzwar bedeutend besser als andere hiesige Firmen erreichte man jedoch nirgends die erforderliche Tiefe, und zwar:

Auf Freischurf (zajawka) Nr. 482, gelegen 4 km. nordwärts von dem ersten eruptiven Schachte dem s. g. „Fontan“ wurden erbohrt (Betriebsleiter St. Rosicki) in 120 Arbeitstagen einschl. kleine Unterbrechungen 413 m. verrohrt mit 2 Rohrentouren nämlich 16 bis 150 m. 14" bis 400 m.

Diese Bohrung bildet hinsichtlich ihrer Ausführung in hiesigem Rayon, einen Rekord und beweist, dass die Vorurteile gegen das kanadische System unbegründet sind.

Das Petersburger Kais.-Geologische Komitee, als auch der Geologe Makowski haben sich ausgesprochen, dass gerade die Gegend, von dem Freischurf Nr. 482, sich besonders für die Anlegung einer Tiefbohrung eignet u. z. auf Grund der allgemeinen Forschungen und der bisher angefahrenen Gebirgsarten. Auch sei eine Oelschichte bei etwa 450 m., zu erwarten, welche hier noch nicht angebohrt wurde, deren Ausbisse aber festgestellt sind. Es ist leicht möglich, dass diese Schichte ausgiebig produzieren wird. Ferner sollte man die beiden hier bereits bekannten Oelschichten begegnen, von welchen eine die seiner Zeit bei 72 m. mit 300.000 Pud eruptierte bei etwa 900 bis 1000 m. angetroffen werden soll.

Trotz solcher Begutachtung wurden dort die Bohrarbeiten im Juli 1911 eingestellt. Infolgedessen blieb die dortige Gegend nicht erschlossen und wenigstens einstweilen der Rayon diskreditiert wurde denn es hiess: „Die International Co. stellte die Arbeiten auf Nr. 482 ein, also noch ein trockenes Loch zum Beweise, dass hier kein Oel ist“.

Dieselbe Firma bohrte in Chadyschinskaja (Betriebsleiter St. Morgulec) zwei Bohrlöcher.

Das erste Bohrloch, Freischurf Nr. 77, mit 9" Röhren verrohrt, wurde in 510 m. Tiefe, eingestellt, obwohl etwa 250 m. bereits in sog. Foraminiferen

pitalistów, którzy do tej pory naftą się nie zajmowali. Do wiercenia tedy brano ludzi, jacy byli pod ręką i w ten sposób z ręcznych wiertaczy porobili się wielcy przedsiębiorcy. Zlecieli się tu także zaraz nacierze, którym zdaje się w Baku i Groźnym trudno było o zajęcie i ci w braku innych lepszych dostawali akordy i posady; stąd też i wyrodziło się specjalnie Majkopskie partactwo wiertnicze.

Pojawiły się tu specjalne konstrukcje żurawi wiertniczych, którymi wiercono 60 metrowe otwory trzy i cztery metry a 200 metrowe i dziewięć metrów. Więcej drastycznych wypadków podawać nie chcę, bo jak tu przyjmowano z niedowierzaniem wzmianki o naszych borysławskich głębokościach, tak samo znowu czytelnicy „Ropy“ mogliby posądzić mnie o przesadę.

Wogóle wiercono tu tak nieudolnie, a tak częstym objawem równocześnie z pojawieniem się ropy były obwały i korki, a co zatem szło długie i bezskuteczne instrumentacje, że ludzie znający dobrze kaukaskie stosunki przypisywali je więcej złej woli niż nieumiejętności. Twierdzą oni np. że Baku obawia się konkurencji każdego nowo odkrywającego się terenu i stara się go w zarodku zdusić. Ponieważ Majkopskie zagłębienie w razie rozwinięcia się byłoby bardzo groźnym konkurentem, przeto twierdzą, że na walkę z tym rejonem złożono kilka milionów rubli, przeznaczonych między innymi także i dla kierowników, aby otworów nie dowiercali lub je psuli. Dlatego też ile razy pojawiła się gdzieś ropa a zaraz potem poleciał warsztat, sztangi lub łyżka została, a w instrumentacji dołożono jeszcze sporo żelaza i otworu nie wyinstrumentowano; albo pojawiły się obwały, i korki z którymi rzekomo rady dać sobie nie można było, zawsze słyszało się zdanie „to za bakińską łapówkę“. Naturalnie trudno mi osądzić, czy i ile na tem prawdy.

W każdym razie niedorozwój techniki wiertniczej jest zdaje się przyczyną, że właściwie eksploatowaną jest tylko najbliższa okolica t. z. „fontanu“, choć i tam kwestya dowiercenia się ropy w głębokości stumetrowej i wydostania jej na wierzch o ile sama nie wybucha, przedstawia poważne trudności a dodać trzeba, że pokłady są tu łatwe do wiercenia.

Obecna produkcja z kilkunastu przypadkowo udatnie wywierconych otworów wynosi około 30000 pudów na dobę, reszta otworów jest przeważnie zepsuta lub niedowiercona. Ropa przychodzi tu w młodych warstwach leżących na t. zw. foraminiferach t. j. glinach odpowiadających co do wieku warstwom naftowym — zalegają one bardzo grubym pokładem na ogromnej przestrzeni wzdłuż przypuszczalnej linii naftowej. Pod nimi według opinii geologów można spodziewać się ropy. Należało tedy nie tylko eksploatować teren obok fontanu t. j. prawie że na wychodach, ale także zbadać jak szeroko zalegają warstwy wierzchnie i w tym celu trzeba było założyć cały szereg wierceń na upadzie pokładów i naturalnie dojść do odpowiedniej głębokości niezależnie zaś od tego w kilku miejscach przewiercić foraminifery.

Wykonanie tych wierceń będzie prawdopodobnie zadaniem Towarzystwa dla głębokich wierceń, które od sierpnia z. r. chcą w Londynie zawiązać dotychczas co prawda bezskutecznie. Obecnie podobno sprawa ta postąpiła naprzód i wymieniają nawet p. W. H. Mac Garveya jako jednego z głównych udziałowców, i gdyby tak było, doczekałoby się przecie raz tutejsze zagłębienie porządnego wiercenia.

waren, gerade zur Zeit, wo der prof. Bogdanowicz grössere Wahrscheinlichkeit als bisher der Oelfündigkeit unter diesen Schichten nachgewiesen hat.

Das zweite Bohrloch, Freischurf Nr. 108, (2 Kilom. östlich von dem ersten) wurde bei 630 m., in Oelspuren eingestellt. Der Verlauf der Arbeiten von dem Momente, wo Spuren angebohrt wurden, bis zum Einstellen der Bohrtätigkeit in diesem Bohrloche, ist von allen mir in hiesigem Rayon bekannten Kuriosen das grösste.

In diesem Bohrloche wurde bei ca. 612 m. ölhaltiger Lehm angebohrt, unter welchem wahrscheinlich ölführender Sandstein sich befindet, falls man sich nach dem Ing. Selitrennikow'schen 2 Klm. südlich gelegenen Schachte richten möchte. Gleichzeitig mit Oelspuren zeigten sich hier Gase, welche merkwürdig genug „mit Bestimmtheit als keine Naphtagase“ bezeichnet wurden, und der ölhaltige Lehm als „irgend ein bituminöser Lehm“ klassifiziert wurde.

Beim Anbohren der Spuren entschloss sich die Firma noch 2 Wochen zu bohren. Es waren etwa 80 m. 6" Rohre im Gebirge. Da dieselben aber englisch zu wenig beweglich waren, hat man etliche Rohre herausgezogen und der dadurch entstandene Nachfall ausgearbeitet wurde. Als die Sohle erreicht wurde fand man, dass die Rohre noch immer zu wenig beweglich sind, man zog etwa 60 m., derselben heraus und es wurde von neuem an dem Nachfall gearbeitet. Selbstredend hat man an allen diesen Manipulationen viel Zeit verloren; da aber der zum Bohren bestimmte Termin verstrich und noch 12 m, zur Sohle fehlten, wurden die 6" Röhren teilweise herausgezogen und die Arbeit eingestellt, denn wie es „mit Bestimmtheit“ behauptet wurde „tiefer gibt es weder Oel noch ölführender Sandstein“. Dies widersprach gänzlich der Begutachtung des Geologen Makowski, welcher darauf bestand, die Bohrung unbedingt zu vertiefen. Selbstredend sprach man wieder von einem verlassenen hoffnungslosen Bohrloche, von einem weiteren Beweise zu ungunsten des hiesigen Terrains.

So kam es dazu, dass die Misswirtschaft, und der Mangel an entsprechender Fachbildung zur nutzlosen Verschwendung der zusammengebrachten englischen Millionen beigetragen haben.

Ausser englischen, sind hier auch russische Firmen tätig, deren Zahl aber verschwindend klein ist. Die Wirtschaft der letzteren ist ohne Zweifel besser, man merkt die Geldverschwendung nicht, in technischer Hinsicht jedoch hinkt es hier wie dort, denn abgesehen von den bohrtechnischen Erfahrungen bei uns, oder in Rumänien macht sich der Einfluss von Grosny oder Baku garnicht bemerkbar es sei aber anzunehmen, dass diese beiden Naphtazentren eine hochentwickelte Bohrtechnik besitzen.

Dies stammt davon, dass bis zum ersten eruptiven Bohrloche nur von der Hand an sehr seichten Löchern herumgebastelt wurde. Nach der ersten Eruption entstand eine fieberhafte Tätigkeit, es bildeten sich Kompagnien bestehend aus Maikoper Kaufleute, denen die aus Armavir und andere folgten, Leute, welche bisher der Naphtaindustrie fern blieben. Man nahm zum Bohren Leute, welche an der Hand waren und so wurden die bisherigen Handbastler zu grossen Bohrunternehmern. Es strömten nun Leute, welchen in Baku und Grosny zu eng wurde, da aber sonst keine anderen zur Stelle waren so bekamen sie lohnende Akkorde und gute An-

Wogóle jesteśmy tu ciągle w fazie oczekiwania. Po pierwszym wielkim wybuchu czekano na kapitały i racjonalne wiercenie; te pierwsze przyszły prędko, to drugie jeszcze nie; obecnie czekamy na towarzystwo dla głębokich wierceń a tymczasem obserwujemy takie oryginalne zjawisko:

Miliony złożone na Majkopskie zagłębie już zostały wydane. Angielskie towarzystwa już rzekomo gotówki nie mają, terena są zdyskredytowane i bardzo głośno szczególnie w Londynie mówi się, że tu niema ropy i majkopskie papiery nic nie są warte.

Równocześnie jednak jeden z wielkich dyrektorów (może grupa finansowa za nim stojąca) skupuje względnie jednocy w swych rękach wszystkie jakie tu istnieją angielskie towarzystwa.

W czasach, kiedy jeszcze instalowano, kiedy ruch wierniczy był wielki, kiedy kładziono rurociągi tworzyły angielskie towarzystwa kilka grup nieprzyjaźnie dla siebie usposobionych, co wybitnie występowało w kwestii rurociągowej. W miarę jednak jak wyczerpywały się kapitały a wiercenia nie dawały rezultatów i teren zaczynał mieć coraz gorszą markę, między waśniącymi się nastąpiła zgoda, najpierw zjednoczono towarzystwa rurociągowie potem ci sami jednocyli w swych rękach towarzystwa akcyjne jedno po drugim.

Z rosyjskich przeszło pod dominujący wpływ p. T. tow. ks. Sołtykowa nazwane teraz New producers a obecnie jak mnie poinformowano traktuje p. T. o Majkop Enemskie Towarzystwo.

Każda finansowa akcja musi mieć swój cel, więc też wiele do myślenia daje także forsowne kupno czy jednoczenie w jednych rękach papierów kopalń zdyskredytowanych, które właściwie oprócz nieszczęśliwego ich posiadacza nikogo interesować nie mogą, tem więcej kogoś przez czyje ręce przeszły raporty wiernicze z kilkudziesięciu otworów tu wierconych. Nic też dziwnego, że o tej całej akcji różni ludzie mówią. Przypuszczają tedy, że to na ogromną skalę obliczona operacja giełdowa, że to robota dla amerykańskiego Standardu, że wreszcie dla Baku.

Ci pierwsi opierają swe przypuszczają na uporczywie bardzo powtarzających się pogłoskach o szybach wywierconych i mających produkcję a tylko na razie zamkniętych. Twierdzą też, że szyby te będą we właściwym czasie otworzone i wtedy pójdą z dyskredytowanego terenu telegramy o szybach ropodajnych — majkopskie papiery pójdą w górę — i t. d. i t. d. Może być pogłoski te pochodzą stąd, że była pewna ilość wierceń, gdzie nikogo obcego do szybu nie puszczano i przebieg roboty trzymano w tajemnicy a teraz choć się nie wierci szyby są pilnie i dokładnie strzeżone. Że zaś na tutejszych terenach działy się rzeczy gdzieindziej nie możliwe, więc i tego rodzaju kombinacja może się wydać prawdopodobną. W każdym razie tutejsze zagłębie, które było bardzo silnie i zdaje się tendencyjnie dyskredytowane jest teraz przedmiotem ożywionej może zakulisowej finansowej działalności w Londynie. Równocześnie zaś robią tu na wielką skalę przygotowania do rozpoczęcia robót wierniczych z wiosną. Jeżeli przy nowych wierceniach nie będzie się popełniać starych błędów a co ważniejsza nie starać się o to, aby ropy nie dostać, to je-

stellungen, hier sei auch die Quelle der spezieller Maikoper Bohrfuscherei zu suchen.

Es wurden spezielle Bohrkräne konstruiert, mit welchen 60-metrische Löcher in 3 bis 4 Monaten, und 200-metrische in 8 bis 9 Monaten heruntergebracht wurden. Mehrere solche frappante Fälle will ich nicht anführen, da mir sonst die Leser nicht glauben würden ebenso, wie man hier von den Boryslawer Tiefen zweifelt.

Ueberhaupt wurde hier so ungeschickt gebohrt und bildeten sich so oft Nachfälle und Pfropfen gleichzeitig mit Oelfündigkeit, dazu kamen noch langwierige und nutzlose Fangarbeiten, dass die Kenner der Kaukasischer Verhältnisse dies alles mehr dem bösen Willen als fehlender Facherfahrung zuschrieben. Sie behaupten, dass Baku jede Konkurrenz mit allen erlaubten und unerlaubten Mitteln gleich im Entstehen zu unterdrücken sucht. Falls der Maikoper Rayon sich entwickeln sollte, würde derselbe zu einem gefährlichen Konkurrent, man behauptet daher, dass zur Bekämpfung desselben von interessierter Seite einige Millionen von Rubeln mobilisiert wurden, wovon ein Teil zum Bestechen der Betriebsleiter verwendet wird, damit dieselben dafür sorgen, dass die Bohrlöcher nicht genug tief gebohrt würden, resp. aus irgend einer Ursache verunglücken.

Daher jedesmal, sobald irgendwo Oel gefunden wurde und gleich darauf das Bohrgerät herunterfiel oder das Gestänge oder Schlammloßel unten geblieben ist und bei den fast in der Regel erfolglosen Fangarbeiten noch etliche Meterzentner Eisen hinzukamen; oder angeblich schwere Nachfälle und Pfropfen sich bildeten, deren man nicht Herr werden konnte, so hiess es immer „der hat aus Baku bekommen“. Ob und was an dem allem wahr ist, das entzieht sich meinem Urteile.

Jedenfalls ist nur die sozusagen zurückgebliebene Fachausbildung daran Schuld, dass eigentlich nur die nächste Umgebung des eruptiven Bohrloches exploitiert wird, obwohl auch dort die Frage der Fündigkeit in 100-metrischer Tiefe und die Förderung des Oeles, wenn dasselbe nicht selbstfließend ist, ernste Schwierigkeiten bietet, hinzugefügt sei es, dass das hiesige Gebirge sich leicht bohren lässt.

Die gegenwärtige Produktion aus den etlichen zufälligerweise gelungen ausgebohrten Bohrlöchern beträgt an ca. 30.000 Pud pro Tag, die übrigen Bohrungen sind meistens verpfuscht oder erreichten nicht die erforderliche Tiefe.

Das Oel kommt hier in jungen Ablagerungen über den s. g. Foraminiferen d. i. Lehmarten, welche dem Alter nach den ölführenden Schichten entsprechen. Die Foraminiferen befinden sich auf einer ungeheueren Fläche in mächtigen Ablagerungen. längst der voraussichtlichen Naphtalinie und nach Gutachten der Geologen wird unter der Foraminiferen Oel angetroffen.

Aus diesem Grunde sollte man nicht nur die um den eruptiven Brunnen, also fast an den Ausbissen gelegenen Terrains ausbeuten, aber was viel wichtiger erscheint, auch die Breite der oberen Schichten durch eine Reihe von Bohrungen bis zu einer entsprechenden Tiefe feststellen und unabhängig davon auf etlichen Stellen die Foraminiferen durchteufen.

Die Lösung dieser Aufgabe steht der Gesellschaft für Tiefbohrungen vor. An der Gründung dieser Gesellschaft arbeitete man seit August v. J. erfolglos. Zur Stunde scheint die Sache vorwärts zu kommen man spricht sogar vom H. W. H. Mac-Garvey als

dem Hauptbeteiligten; und dies lässt uns hoffen, dass endlich im hiesigen Rayone fachmännisch gebohrt sein wird. Im Allgemeinen befinden wir uns hier fortwährend in einem Erwartungszustande. Nach der ersten grossen Eruption wurde auf Kapitalien und rationelle Bohrtätigkeit gewartet; die ersten kamen bald, die zweite lässt noch auf sich warten, ausserdem warten wir auf die Tiefbohrergesellschaft und in zwischen beobachten wir ein seltsames Fänomen.

Die für die Maikoper Oelfelder bestimmten Millionen wurden verwirtschaftet, englische Gesellschaften haben angeblich kein Geld mehr. Die Naphtafelder sind diskreditiert und es lassen sich recht laute Stimmen besonders in London hören, dass hier kein Oel mehr gibt und die Maikoper Papiere wertlos sind. Gleichzeitig aber einer der grossen Direktoren (oder auch die durch ihn repräsentierte finanzielle Gruppe) kauft resp. vereinigt in seinen Händen sämtliche hier bestehende englische und russische Gesellschaften. Zur Zeit, wo noch montiert wurde, während der lebhaften Tätigkeit, wo Pipelines gelegt wurden, bildeten die engl. Gesellschaften Gruppen, welche gegen einander feindselig gestimmt waren, besonders war das bei der Rohrleitungsfrage bemerkbar. Jedoch mit dem wachsenden Geldmangel und der Erfolgslosigkeit der Bohrungen, wodurch der Rayon in einen immer schlechteren Ruf kam, wurde zwischen ehemaligen Feinden Friede geschlossen.

Zuerst vereinigten sich die Pipeline-Gesellschaften, dann vereinigten dieselben nacheinander die einzelnen englischen Gesellschaften in ihren Händen.

Von den russischen Gesellschaften kamen die fürstl. Soltykowschen Werke jetzt umgetauft „New Producers“ unter Einfluss des H. T., welcher auch mit der Majkop Enem A. G. unterhandelt.

Da aber jede finanzielle Operation irgend einen materiellen Zweck verfolgt, so muss man annehmen, dass ein solch intensiver Ankauf oder Fusion in einer

Hand depretonierter Werte, welche eigentlich ausser für ihren unglückseligen Eigentümer sonst für niemanden Interesse bieten, besonders für jemanden der die Rapporte mehrer Dutzend hier gebohrter Bohrlöcher studierte, einen unbekannten Zweck verfolgt. Es ist also nicht zu wundern, dass dieses Thema hier viel erörtert wird, es wird angenommen, dass hier entweder eine riesige Börsenspekulation vorbereitet wird, oder der amerikanische Stantard im Spiele ist oder auch für Baku gearbeitet wird.

Die erste Version stützt ihre Vermutung auf den hier allgemein zirkulierenden Gerüchten von fündig erbohrten jedoch einstweilen abgesperrten Brunnen. Man behauptet auch, dass diese Brunnen im passenden Augenblicke geöffnet werden und von dem diskreditierten Felde wird der Telegraf aller Welt ölreiche Schächte verkünden; die Maikoper Werte werden steigen u. s. w. u. s. w.

Alle diese Versionen stammen davon, dass viele Bohrungen von Fremden geheimnisvoll gehütet werden. Obwohl es nicht gebohrt wird, werden die Schächte sorgsam und streng bewacht, da aber auf den hiesigen Feldern Dinge vorkamen, die sonst nirgends anzutreffen sind, so werden hier auch solche Vermutungen als wahrscheinlich angesehen.

Jedenfalls ist das hiesige Rayon, welches mit viel Lärm und wie es scheint vorsätzlich depretoniert wurde, jetzt zum Gegenstande einer lebhaften Tätigkeit hinter den Kulissen der Londoner Börse geworden. Gleichzeitig aber auf den Feldern selbst schreiten grossartige Vorbereitungen für Bohrarbeiten im Frühjahr, rüstig vorwärts. Falls also bei den zukünftigen Bohrungen sich die alten Fehler nicht wiederholen werden, und was noch wichtiger ist, falls danach nicht gestrebt wird, um kein Oel zu finden, so bin ich überzeugt, dass eine ganze Reihe produktiver Schächte bald erbohrt sein wird und in Maikop rentable Gruben aufblühen. (sg).

Z ZAGRANICZNYCH TERENÓW NAFTOWYCH.

Od naszych stałych korespondentów.

Produkcja ropy w Groźnym wynosiła w miesiącu grudniu 1911 5,387.440 pudów. Produkcja za rok 1911 wynosiła około 75,000.000 pudów, czyli w stosunku do 74,000.000 pudów wyprodukowanych w roku 1910 wzrosła o 1 milion pudów. Produkcja ta byłaby znacznie większą, jednak wskutek różnorodnych niedomagań techniki wiertniczej produkcja szybów wybuchowych spadła z 16 milionów pudów w roku 1910 na 3.7 milionów pudów w roku 1911. Natomiast szyby pompowane wykazują znaczną zwyżkę produkcji. Zwyżka ta wynosiła w roku 1911 około 13 milionów pudów w porównaniu z rokiem 1910. Produkcja rozmaitych firm w ciągu roku 1911 wynosiła:

Akhverdoff	22,158.900	pudów
Spies Co.	20,388.300	"
Wisow	13,512.420	"
Rosyjski Standart	9,068.035	"
Maximoff	4,609.270	"
Anglo-Russian Maximoff Co.	2,211.611	"
Czeleken-Daghestan Co.	1,322.610	"
Północno-Kaukaskie Tow.	1,195.800	"
Caspian Black Sea Co.	357.185	"
St. Petersburg Petroleum Co.	353.230	"
Mac Garvey	2.140	"

AUS DEN PRODUKTIONSGBIETEN.

Von unseren Korrespondenten.

Die Rohölproduktion von Grosny betrug im Dezember 1911 5,387.440 Pud. Die Gesamtproduktion im Jahre 1911 betrug zka. 75,000.000 Pud. Im Vergleiche mit den 74 Millionen Pud im 1910 hat die Produktion Grosny's um eine Million Pud zugenommen. Die Produktion Grosny's konnte bedeutend grösser sein, falls einige technischen Mängel, welchen zufolge die Produktion der Ausbruchschächte von 16 Millionen Pud im 1910 auf 3.7 Mill. Pud im 1911 gefallen ist, berücksichtigt wären. Eine bedeutende Produktionssteigerung ist bei den Pumpschächten zu verzeichnen. Die Produktionszunahme betrug im 1911 zka. 13 Millionen Pud gegen das Jahr 1910. Die Produktion der grösseren Gesellschaften in Grosny betrug im Jahre 1911:

Akhverdoff	22,158.900	Pud
Spies Co.	20,388.300	"
Wisow	13,512.520	"
Russischer Standard	9,068.035	"
Maximoff	4,609.270	"
Anglo-Russian Maximoff Co.	2,211.611	"
Tscheleken Daghestan Co.	1,322.610	"
Nord Kaukasische Gesellschaft	1,195.800	"
Caspian Blak Sea Co.	357.185	"
St. Petersburg P.	353.230	"

WYKAZ ROPY EKSPEDYOWANEJ W MIESIĄCU LUTYM 1912. — ROHOEL-EXPEDITIONS-AUSWEIS PRO FEBRUAR 1912.

Opal.

Heizöel.

Do stacyi	Suma		R. E. B.		Petrolea		Thurn-Taxis		Braganza		Schodnica	
	Stk	Waga	Stk	Waga	Stk	Waga	Stk	Waga	Stk	Waga	Stk	Waga
Akwa-Szlatina	1	10930	—	—	1	10930	—	—	—	—	—	—
Bolechów	3	45730	—	—	3	45730	—	—	—	—	—	—
Bozen-Gries	2	30900	—	—	2	30900	—	—	—	—	—	—
Czerniowiec	1	15750	—	—	1	15750	—	—	—	—	—	—
Dewa	1	11590	—	—	1	11590	—	—	—	—	—	—
Ersebetfalva	1	10210	—	—	1	10210	—	—	—	—	—	—
Grzymałów	6	82930	—	—	6	82930	—	—	—	—	—	—
Kolomyja	1	15130	—	—	1	15130	—	—	—	—	—	—
Köbanya-Felső	1	15030	—	—	1	15030	—	—	—	—	—	—
Ladamos	1	10800	—	—	1	10800	—	—	—	—	—	—
Lwów	90	1153840	—	—	90	1153840	—	—	—	—	—	—
„ Kleparów	1	15560	—	—	1	15560	—	—	—	—	—	—
„ Podzámce	3	30500	—	—	—	—	—	—	3	30500	—	—
Łużan	8	118970	—	—	—	—	8	118970	—	—	—	—
Nagybánya	1	10170	—	—	1	10170	—	—	—	—	—	—
Nesselsdorf	4	60560	—	—	4	60560	—	—	—	—	—	—
Przemyśl	2	30590	—	—	2	30590	—	—	—	—	—	—
Salurn	3	42250	1	15150	2	27100	—	—	—	—	—	—
Sambor	1	11910	—	—	1	11910	—	—	—	—	—	—
Scheibbs	1	15270	—	—	1	15270	—	—	—	—	—	—
Siebenbrunn	1	15330	—	—	—	—	1	15330	—	—	—	—
Skniów	1	10170	—	—	1	10170	—	—	—	—	—	—
Stanisławów	1	14850	—	—	1	14850	—	—	—	—	—	—
Stryj	1	15070	—	—	1	15070	—	—	—	—	—	—
Szmańkowczyk	1	15060	—	—	—	—	1	15060	—	—	—	—
Tarnopol	3	45000	—	—	—	—	3	45000	—	—	—	—
Törekshely	1	13450	—	—	—	—	—	—	—	—	1	13450
Wiedeń	32	482860	—	—	—	—	32	482860	—	—	—	—
Voesendorf	24	363370	—	—	—	—	24	363370	—	—	—	—
Volksgarten	27	404980	—	—	25	375070	—	—	2	29910	—	—
Zółkiew	2	26530	—	—	2	26530	—	—	—	—	—	—
Tarnów	6	90450	—	—	—	—	6	90450	—	—	—	—
Suma ogólna	232	3235740	1	15150	150	2015690	75	1131040	5	60410	1	13450

Kondensations-Wasser-Ableitung.

Unter den verschiedenen, zur Abführung von Kondenswasser aus Dampfleitungen, verwendeten Apparaten, hat sich bei uns die nachstehend beschriebene Einrichtung, am besten bewährt.

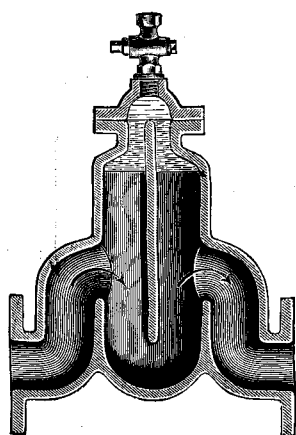

Fig. 1.

Fig. 1. zeigt den Wasserabscheider resp. Sammler, der in die Dampfleitung eingeschaltet wird und in seinem unteren Hohlraum das Kondenswasser aufnimmt. — Um die kontinuierliche, selbsttätige Entfernung des Wassers zu erzielen, schliesst man an den Sammler, den automat. Ableiter Fig. 2. an, in dem das eintretende Wasser den offenen Schwimmer hebt und dadurch das obere Ventil schliesst. Beim weiteren Steigen überschreitet das Wasser den oberen Rand des Schwimmers, füllt den Schwimmertopf und bringt ihn zum Sinken, wodurch das Ventil geöffnet und das im Topfe befindliche Wasser durch Steigrohr hinausgetrieben wird. — Der leere Schwimmer wird nun vom Sammelwasser gleich wieder gehoben und schliesst das Ventil, so dass sich der gleiche Vorgang fortlaufend wiederholt.

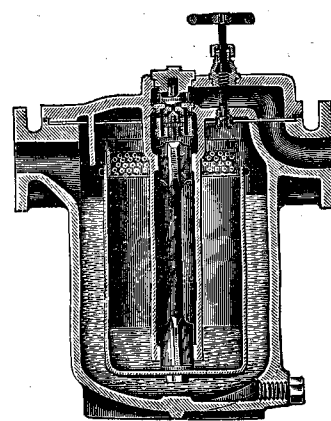

Fig. 2.

Die Firma: Naphtahaus Oskar Loewenherz & Cie. in Boryslaw

liefert die Apparate für jede Röhrendimension und für höchste Dampfspannungen.

**CENY NAFTY WEDŁUG SPRAWOZDANIA MINISTERIUM HANDLU I ROLNICTWA.
PETROLEUMPREISE NACH DEM BERICHT DES MINISTERIUMS FÜR HANDEL & ACKERBAU.**

Miejsce notowania Notierungsart	Data notowania Notierungstag	Oznaczenie towaru Warenqualität	Termin dostawy Lieferungszeit	Sposób notowania Art der Original-Preisnotierung	Oryg. notowanie Originalnotierung			Przebieg notowania Durchschnittsnotierung	Obliczenie przeciętnego notowania w koronach za 100 kg. Umrechnung der Durchschnittsnotierung auf Kronen für 100 kg.
					a) najniższe	b) najwyższe	c) ostatnie		
Wien	9. III.	Galizisches Standard white . .	prompt	per 100 kg. in Kronen ab Wien in Waggon (inkl. Verbrauchssteuer)	36.80	37.30	—	37.05	37.05
Hamburg	"	Deutsch-Amerikanisches . . .	loko	per 50 kg. in Mark	—	—	8.50	—	19.99
"	"	Österreichisches (Galizisches) .	loko	per 50 kg. in Mark	—	—	8.50	—	19.99
Antwerpen	"	American Standard white . . .	loko	per 100 kg. in Francs	—	—	22.25	—	21.19
Baku	1. III.	Rohes Petroleum	loko	per Pud in Kop.	—	—	32	—	4.96
"	"	Raffiniertes Standard white . .	loko	per Pud in Kop. (für Russland)	39	40	—	39½	6.12
New-York	9. III.	Standard white	loko	per 6½ lbs (Gallone) in cents	—	—	8.20	—	13.73

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

W ubiegłym tygodniu zawiązano we Lwowie nowe towarzystwo celem eksploatacji terenów naftowych w Schodnicy. Założycielami tegoż są pp. dyr. B. Łodziński, M. Pohoski, inż. W. Smakowski, L. Stocker, L. Rutkowski i N. Drozdowski.

Dnia 6. lutego zostało zarejestrowane w Londynie nowe Towarzystwo naftowe pod firmą: „Rypne Oil Syndicate Ltd.” z kapitałem 25.000 £. Dyrektorami towarzystwa zostali mianowani pp. E. F. Cosser i A. E. Spaerman.

Gremium kupców wiedeńskich wniosło memoriał do Ministerium handlu, w którym zajęło stanowisko w interesie stanu kupieckiego i konsumu, wobec projektowanej przez rafinerów podwyżki cen nafty.

Deutsche Petroleum Aktien-Gesellschaft, w którego posiadaniu znajduje się przeważna część akcji Tow. Steaua Romana, przyjęło zamknięcie rachunków za rok 1910/11 i uchwaliło wypłatę 5-cio procentowej dywidendy.

We Wiedniu toczyły się w ostatnich czasach rokowania w sprawie zakupu akcji Towarzystwa „Olex” przez Deutsche Erdöl A. G. Rokowania postąpiły znacznie naprzód i prawdopodobnie zostaną doprowadzone w najbliższym czasie do skutku.

Dyrekcja austriackiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego w sprawozdaniu swem na ostatnim posiedzeniu Zarządu podała do wiadomości, że w przyszłym roku interesa naftowe, w których towarzystwo jest zaangażowane przyniosą znaczniejsze zyski, a to wobec pomyślnych interesów firmy Dawid Fanto & Ska.

Dnia 22. z. m. odbyło się we Wiedniu Walne Zgromadzenie Galicyjskiego Towarzystwa dla Transportu i magazynowania ropy, pod przewodnictwem członka zarządu Dra Józefa Kampersa. Akcje tego towarzystwa znajdują się już obecnie w posiadaniu The Amalgamated Oil Pipelines of Galicia Ltd. Walne zgromadzenie przyjęło do wiadomości sprawo-

HANDELSNACHRICHTEN.

In Lemberg wurde in voriger Woche eine neue Petroleumgesellschaft gegründet. Zweck der Gesellschaft bildet die Exploitation der Terraine in Schodnica. Die Gründer der Gesellschaft sind die Herren Dr. B. Łodziński, M. Pohoski, Ing. W. Smakowski, L. Stocker, L. Rutkowski und p. Drozdowski.

Am 6. Februar wurde in London eine neue Petroleum-Gesellschaft unter der Firma: „Rypne Oil Syndicate Ltd.” registriert. Das Kapital der Gesellschaft beträgt £. 25.000. Die Direktion der Gesellschaft ruht in den Händen der Herren E. F. Cosser & A. E. Spaerman.

Das Gremium der Wiener Kaufleute hat sich in einem dem Handelsministerium eingereichten Memorial gegen die projektierte Erhöhung der Petroleumpreise ausgesprochen.

Die Deutsche Petroleum Aktien-Gesellschaft in Berlin, in deren Besitz sich der grössere Teil der Aktien der Steaua Romana befindet, genehmigte den Rechnungs-Abschluss für 1910/11, und erklärte eine 5%-ige Dividende.

In Wien haben letzter Tage Verhandlungen betreffend den Ankauf der Olexaktien durch die Deutsche Erdöl—A.—G. stattgefunden. Die Verhandlungen sind ziemlich weit geschritten. Man hofft eine Basis zu finden, auf welcher der Verkauf der Aktien wird erfolgen können.

Die Direktion der Oesterreichischen Bodenkreditanstalt erklärte in ihrer letzten Verwaltungsratssitzung über die Petroleumunternehmungen, an denen die Bodenkreditbank beteiligt ist, folgendes: Die A.—G. für Mineralölindustrie vorm. David Fanto & Co. dürfte in Ansehung der seither abgeschlossenen Vereinbarungen innerhalb der Petroleumindustrie etwas bessere Resultate erzielen als im vorausgegangenen Geschäftsjahre.

Am 22. v. M. fand in Wien unter dem Vorsitz des Verwaltungsrates Dr. Józef Kampers die ordentliche Generalversammlung der Galizischen-Rohöltransport- und Lager-Aktien-Gesellschaft statt. Die Aktien dieser Gesellschaft befinden sich bekanntlich

zдание dyrekcyi, udzieliło radzie nadzorczej absolutorium i uchwaliło wypłatę 20% dywidendy. Do Zarządu został wybrany dyrektor Maurycy August Kornfeld.

Królewskie holenderskie towarzystwo naftowe (Koninglijke) nabyło od rosyjskich Rothszyldów 80% w ich rosyjskich przedsiębiorstwach naftowych. W związku z tem, pokrewne towarzystwo Shell w Londynie projektuje wydanie 500.000 nowych akcji po 75 szylingów, w celu zebrania potrzebnego kapitału obrotowego dla nowo nabytego rosyjskiego przedsiębiorstwa.

Przez tą transakcyę została pozycya Shella i Koninglijke znacznie wzmocniona wobec amerykańskiego Standardu.

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

Oil Trust of Galicia. W ubiegłym tygodniu odbyło się w Londynie nadzwyczajne walne zgromadzenie Spółki naftowej Oil Trust of Galicia Ltd., zwołane przez p. Albrechta Hicksa, który zażądał od dyrekcyi sprawozdania ze stanu przedsiębiorstwa. W celu zbadania stanu interesów przedsiębiorstwa wybrano komisję złożoną z 3-ech akcyonaryuszy i p. Hicksa, którzy mają zbadać stan interesów Spółki i złożyć sprawozdanie przed walnem zgromadzeniem.

Towarzystwo Oil Trust of Galicia Ltd., zostało zawiązane w lutym roku zeszłego z kapitałem 6 milionów koron w akcyach jednofuntowych. 20. marca 1911 z okazji kupna szybu „Józef” podniesiono kapitał o dalszych 6 mil. koron na 12 milionów koron. Towarzystwo to zostało założone w celu nabycia całego kapitału udziałowego Spółki Vereinigte Petroleum Ges. z o. p. zaś jako sprzedawca występował The Johanna Petroleum Syndicate Ltd. Cena kupna zapłacona za Vereinigte wynosiła K 5.5 miliona z czego gotówką zapłacono 1.200.000 zaś resztę w akcyach Oil Trustu. 20. marca 1911, dyrekcyja nabyła kopalnie Józef i Bitum, które według rozesłanego wówczas cyrkularza produkowały w chwili sprzedaży razem przeszło 70 wagonów dziennie. Cena kupna tych kopalń wynosiła K 3.600.000 z czego gotówką wypłacono 3 miliony, zaś resztę w akcyach Oil Trustu.

Kartel rafinerów. W sprawie wypowiedzenia kartelu przez pojedyncze rafinerie odbywały się w ostatnich czasach konferencye austriackich i węgierskich rafinerów. Podano kilka projektów zdążających do rozwiązania sprawy dopłat do funduszu eksportowego. Na początek kwietnia zostało zwołane posiedzenie plenarne rafinerów, które ma rozstrzygnąć o dalszym losie kartelu. Ceny produktów rafineryjnych uchwalono pozostawić na marzec bez zmiany.

Dyrekcyja fabryk Mannesmannów zamierza przystąpić do znacznego powiększenia swych zakładów fabrycznych w Komotau, Schönbrunn, Dalmine we Włoszech jakoteż walcowni rur i stalowni w Saarbrücken-Burbach. Przez nowe instalacye Towarzystwo ma nadzieję uzyskać ekonomiczniejszy sposób pracy, co znów ma wpłynąć na potaniecie wyrobów mannesmańskich. W celu uzyskania kapitału obrotowego dla stale wzrastającej produkcyi ma być przedłożony walnemu zgromadzeniu akcyonaryuszy projekt wydania nowych akcji na 1.200.000 K z upo-

schon im Besitze der Amalgamated Oil Pipelines of Galicia Limited. Die Versammlung genehmigte den Geschäftsbericht und die Bilanz, erteilte dem Verwaltungsrat die Entlastung und erklärte eine sofort zahlbare Dividende von 20%. In den Verwaltungsrat wurde Direktor Moritz August Kornfeld neugewählt.

Die russische Rothschild-Gruppe hat an die Königliche holländische Petroleum-Gesellschaft (Königlijke) 80% ihrer russischen Petroleumunternehmen abgetreten. In Zusammenhange damit, will die Londoner Shell Ltd., eine Schwestergesellschaft der Koninglijke, 500.000 neue Aktien zu 75 Shilling herausgeben. Durch diese Transaktion wurde die Position der Koninglijke in Russland gegen die Standard Oil Co. bedeutend verbessert.

VERSCHIEDENE NACHRICHTEN.

Oil Trust of Galicia Ltd. In der vergangenen Woche hat in London eine von Herrn Albrecht Hicks einberufene ausserordentliche Generalversammlung der Petroleum-Gesellschaft Oil Trust of Galicia Ltd. stattgefunden. Herr Hicks, welcher allein 25% Aktien der Gesellschaft besitzt hat die Direktion gefordert, da seit einer längeren Zeit keine Dividende gezahlt wird, einem Komitee die Einsicht in die Geschäfte der Firma zu gestatten.

Es wurde eine Revisionskommission bestehend aus Herren Hicks und drei anderen Aktionären gewählt, welche den Stand der Geschäfte prüfen und darüber Bericht erstatten wird.

Bei dieser Gelegenheit bringen wir in Erinnerung, dass Oil Trust of Galicia Ltd. im Februar vorigen Jahres mit einem Aktienkapital von 6 Millionen Kronen gegründet wurde. Am 20 März 1911 anlässlich des weiteren Grubenankaufes u. zw. der Schächte „Josef“ und „Bitum“ in Tustanowice wurde das Aktienkapital um weitere 6 Millionen Kronen erhöht. Der Oil Trust hat bekanntlich die Petroleuminteressen der Firma Vereinigte Petroleum-Ges. m. b. H. für einen Preis von 5.5 Mill. Kronen von dem Johanna Syndicate Ltd. käuflich erworben. Später wurden noch die Gruben Josef und Bitum für einen Preis von rund 3 Mill. Kronen bar und 600.000 K. Aktien gekauft. Die Produktion der Letzteren betrug zur Vertragszeit 70 Zisternen pro Tag.

Über die seitens einzelner Raffinerien erfolgten Kartellkündigung, wurden weitere Sitzungen der österreichisch-ungarischen Raffinerien abgehalten. Es wurden einige Vorschläge gemacht, durch welche die Lösung der Frage des Beitrages zum Exportfond bezweckt werden könnte. Es wurde die Einberufung einer Plenarsitzung für Anfang April in Aussicht genommen, auf welcher das weitere Schicksal des Kartells beschlossen wird. Es wurde weiter beschlossen die Preise für März unverändert zu lassen.

Die Verwaltung der Mannesmannröhrenwerke beabsichtigt behufs Verbilligung und Vergrößerung ihrer Produktion umfangreiche Neubauten auf den österreichischen Werken Komotau und Schönbrunn, auf dem italienischen Werk in Dalmine sowie auf den Röhrenwerken und dem Stahlwerk in Saarbrücken-Burbach vorzunehmen. Zur Beschaffung der Betriebsmittel für die ständig zunehmende und die noch zu erwartende neue Produktion soll der Generalversammlung die Ausgabe von 1.200.000 Mk. neuer Aktien mit halber Dividendenberechtigung für das

ważnieniem do poboru połowy dywidendy za rok 1912 i 1913. Rada nadzorcza uchwaliła oprócz tego nową emisję 4.50/-owych obligacji na kwotę 10 milionów marek.

Celem umożliwienia tem sprawniejszego i intensywniejszego załatwiania coraz bardziej mnożących się spraw tutejszego oddziału, Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń Urzędników prywatnych we Lwowie, Zakład ustawowy emerytalny zastępczy otworzyło w Borysławiu z dniem 15. marca 1912. osobne biuro dla załatwienia i prowadzenia wszystkich spraw asekuracyjnych, a kierownictwo tego biura powierzyło swemu mężowi zaufania p. Gustawowi Scholtzowi, zamieszkałemu w Borysławiu, na Potoku, telefon Nr. 288.

P. Scholtz udzielać będzie interesowanym wszelkich informacji w sprawach ubezpieczenia emerytalnego, objaśniać i ułatwiać wszelkie czynności manipulacyjne, połączone z wygotowywaniem zgłoszeń i t. p., — upoważniony jest wreszcie do pozyskiwania nowych ubezpieczeń dla Towarzystwa.

Na najbliższym Walnem Zgromadzeniu akcyonariuszów Vacuum Oil Co. które ma się odbyć w tych dniach w Ameryce, przedstawiona zostanie akcyonariuszom potrzeba podwyższenia kapitału towarzystwa z 2.5 na 10 milionów dolarów.

Od 16. do 20. września b. r. odbędzie się we Wiedniu ogólny Zjazd górników. Szczegóły tego Zjazdu podamy na innym miejscu.

Ohio Fuel Supply Co. dowierciło w Ashland (Ameryka) szyb gazowy o produkcji 8,000.000 stóp kubicznych gazu dziennie.

Geschäftsjahr 1912 bis 1913 vorgeschlagen werden. Der Aufsichtsrat hat ausserdem die Ausgabe von 10,000.000 Mk. 4.50/- Obligationen beschlossen.

Zwecks Ermöglichung einer intensiven Erledigung der stets aufwachsenden Agenden der hiesigen Abteilung der Gegenseitigen Versicherungsgesellschaft der Privatbeamten in Lemberg, hat dieselbe am 15. März a. c. ein Büro in Boryslaw am Potok eröffnet, dessen Leitung der Vertrauensmann der Gesellschaft Herr Gustav Scholtz übernahm.

Herr Scholtz wird allen Interessenten ausführliche Informationen in Sachen der Versicherung erteilen und bei Ausfertigung von Anmeldungen etc. behilflich sein. Herr Scholtz ist auch berechtigt, neue Versicherungsanmeldungen für die Gesellschaft anzunehmen.

Auf der kommenden Generalversammlung der Vacuum Oil Co. welche dieser Tage in Amerika abgehalten wird, wird den Aktionären das Projekt der Erhöhung des Aktienkapitals der Gesellschaft von 2.5 auf 10 Millionen Dollar, vorgelegt.

Am 16. bis 20. September ac. wird in Wien der Allgemeine Bergmannstag veranstaltet. Den Inhalt der Einladung geben wir auf anderer Stelle bekannt.

Ohio Fuel Supply Co. erbohrte in Ashland (America) einen Gasschacht, welcher 8.000.000 Kub. Fuss Gas pro Tag produziert.

WIADOMOŚCI OSOBISTE.

Kierownictwo szybów „Paryż I. i II. objął kol. Roman Lenicki.

Inż. Kaz. Broniowski objął kierownictwo centrali gazowej na kopalni „Herman“ w Tustanowicach.

Kol. Szczesny Podolski zgłoszony został jako odpowiedzialny kierownik kopalni „Syrusz“ w Borysławiu.

Prof. Dr. Józef Grzybowski, wyjechał do Włoch w celu przeprowadzenia badań geologicznych na terenach naftowych w Monte Chino.

Kol. Kazimierz de Laveaux objął kierownictwo kopalni Teodora-Wanda w Tustanowicach, a nie kop. Parkinson jak podano w ostatnim numerze.

PERSONALNACHRICHTEN.

Die Leitung der Grube „Paris“ I. u. II. hat der Herr Roman Lenicki übernommen.

Herr Berging. K. Broniowski hat die Leitung der Gasanlage auf der Grube „Herman“ in Tustanowice übernommen.

Herr Szczesny Podolski, wurde als verantw. Betriebsleiter der Grube „Syrusz“ in Boryslaw angemeldet.

Prof. Dr. Józef Grzybowski, hat dieser Tage eine Studienreise nach Monte Chino (Italien) angetreten.

Zwracamy uwagę naszych czytelników na inseraty umieszczone w naszym piśmie.

Die P. T. Leser werden auf den Annoncenteil unserer Zeitschrift aufmerksam gemacht.

WILHELM SUSSMANN BIURO SPEDYCYJNE

SKŁAD OLEJÓW MASZYNOWYCH, WĘGLA KAMIENNEGO
I ARTYKUŁÓW USZCZELNIĄCYCH.

BORYSŁAW, ul. Wolaniecka obok warsztatów Zdanowicza.
Telefon Nr. 214. — — — Telefon Nr. 214.

TELEFON 172.

TELEFON 172.

HENRYK DREJER

odlewnia żelaza, metali i warsztaty
mechaniczne w Drohobyczu

wykonuje wszelkie roboty w zakresie
wiertnictwa wchodzące, jak również
roboty budowlane i konstrukcyjne.

ZAWIADOMIENIA WYDZIAŁU ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH W BORYSŁAWIU. (VEREINSNACHRICHTEN).

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału Z. T. W. dnia 15. marca 1912.

Obecni z Wydziału koledzy: Styber, Dunka de Sajo, Ramoszyński, Tolłoczko, Kowalski, Kobak, Nowicki, Stocker. Usprawiedliwili swą nieobecność koledzy: Haczewski, Mermon, Hendrich. Z poza Wydziału obecni koledzy: Hawranek, Renefort, Glazor i Pałaszewski.

Przyjęto do wiadomości rezygnację kol. L. Słotwińskiego z Wydziału i wybrano kol. L. Stockera wiceprezesem. Kooptowano do Wydziału kol. Reneforta. Kol. Hendrichowi i Duncce udzielono 6-tygodniowego urlopu z powodu złego stanu dróg i utrudnionej komunikacji z Borysławiem. Wiceprezesem Związku na czas urlopu kol. Dunki, wybrano kol. Ramoszyńskiego.

Przyjęto do wiadomości wystąpienie ze Związku kol. Zakrzewskiego i Kruszewskiego, zaś co do zwrotu podpisanych przez nich deklaracji na fundusz rezerwowy „Ropy“ uchwalono tychże nie zwracać z tem, że Wydział jako taki nie ma prawa rozporządzać się tym majątkiem do czasu jak „Ropa“ wychodzić będzie. Kol. Stocker odczytuje spis koziarzy, których uchwalono zaprosić na posiedzenie Wydziału celem porozumienia się osobistego z nimi zaś po stwierdzeniu faktu koziarstwa wyrzucić na nich presję wszystkimi środkami będącymi w ręku Związku, bądź też przez ogłoszenie w „Ropie“ bądź przez Urząd górniczy.

Stwierdzono koziarstwo p. Bolesława Ogródowicza, który ma odpowiedzialność na „Bronisławie“ a jednocześnie funguje jako nocny dozorca na „Mukdenie“.

W celu ostatecznego zakończenia rachunków z komitetem „Atlas“ uchwalono poruczyć załatwienie tej sprawy kolegom Ramoszyńskiemu, Stockerowi i p. Załuskiemu.

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału Z. T. W. dnia 21. marca 1912 r.

Obecni koledzy z Wydziału: Dunka de Sajo, Tolłoczko, Renefort, Kowalski, Stocker Ludwik, Kobak i Nowicki. Nieobecni: Hendrich, Styber, Haczewski, Ramoszyński i Mermon. Usprawiedliwili swą nieobecność koledzy Hendrich i Styber.

Z poza Wydziału obecni koledzy Malczewski Tadeusz i Słotwiński. Przewodniczył kol. Dunka de Sajo.

Kol. Malczewski zdał sprawozdanie w sprawie poruszanej przez niego z upoważnienia Wydziału

Z. T. W. na posiedzeniu Rady gminnej Tustanowice-Wolanka, subwencji dla czasopisma „Ropa“.

Rada gminna Tustanowic uchwaliła na wniosek kol. Malczewskiego subwencję w kwocie koron 400 dla czasopisma „Ropa“. Wydział Z. T. W. uchwalił na wniosek kol. Dunki de Sajo podziękować kol. Malczewskiemu i wysłać list z podziękowaniem do Gminy za uchwaloną subwencję.

W sprawie przepisów górniczo-policyjnych uchwalił Wydział polecić przestudyowanie tych przepisów wydanych dnia 24. czerwca 1911 r. L. 3000 kolegom Duncce de Sajo, Słotwińskiemu, Malczewskiemu i Hendrichowi. Wydział Związku delegował kol. Dunkę de Sajo na posiedzenie ministerialne wyznaczone w tej sprawie na dzień 22. marca 1912 w Urzędzie górniczym w Drohobyczu.

Sprawę słownictwa technicznego polskiego poruczono kol. Kowalskiemu.

Po załatwieniu kilku spraw mniej ważnych zamknięto posiedzenie o 10 godz. w nocy.

Na posiedzeniu Wydziału Związku Techników Wiertniczych dnia 20. marca 1912, zostali przyjęci jednogłośnie na zwyczajnych członków: Grohs Henryk Konstanty, Dr. Olszewski Stanisław, Petion Kazimierz i Sikora Adolf.

Zgłosili się na zwyczajnych członków Związku Techników Wiertniczych: Dec Franciszek, de L'Etanche Stanisław, Rogoyski Maryan, Ringel Emil, Scholtz Stanisław, Wachlowski Kornel i Żuławski Bohdan.

* * *

Członkowie komisji egzaminacyjnej na kierowników kopalń kol. Hendrich, Dunka de Sajo, i P. Leniecki, którzy brali udział w komisji egzaminacyjnej dnia 4. b. m. złożyli na fundusz wdów i sierót po kierownikach kopalń nafty kwotę K. 89.35 otrzymując jako takse egzaminacyjną.

Ważne dla przedsiębiorców naftowych. Celem umieszczenia wyczerpującego zestawienia przedsiębiorców naftowych w **Skorowodzu Ligi pomocy przemysłowej** Zarząd Ligi prosi P. T. przedsiębiorców (akordantów) o bezzwłoczne nadesłanie dokładnego brzmienia swych firm, adresów i miejscowości, w których prowadzą wiercenia. Adres Ligi: Lwów, Pańska 11.

Bibliotekarz Z. T. W. prosi pp. kolegów o łaskawy zwrot wypożyczonych pism i książek, w celu przeprowadzenia rewizji inwentarza bibliotecznego.

ZE STOWARZYSZEŃ.

Towarzystwo górnicze w Krakowie odbyło w sobotę 16. b. m. miesięczne Walne Zebranie. Z porządku dziennego omówiono szczegółowo sprawę mającej powstać w Dziedzicach kosztowną firmę Berl & Co. fabryki brykiet z pruskiego mialu węglowego, które stworzą ogromną konkurencję dla węgla krajowego. Sprawa ta budzi u interesowanych sfer tem większe obawy o los naszego przemysłu węglowego, że ministerstwo kolejowe już zawarło z wymienioną firmą kontrakt, którym zobowiązało się pobierać od niej brykiety na swój użytek przez lat 10, z góry więc daje tej fabryce poważne zabezpie-

AUS DEN VEREINEN.

Der Landes-Bergmännische-Verein in Krakau hat am 16. d. M. die monatliche Generalversammlung abgehalten. Unter anderen wurde auch die Angelegenheit der in Dziedzice zu gründenden Brikettenfabrik der Firma Berl & Co. besprochen, welche aus dem Kohlenstaube preussischer Provenienz in Oesterreich Briketten erzeugen und dadurch eine riesige Konkurrenz für unsere Kohlenbergwerke schaffen wird.

Die Situation ist umso gefährlicher, dass das Eisenbahnministerium mit der genannten Firma be-

czenie prosperowania. — Po dłuższej ożywionej dyskusji powzięto rezolucję:

„Towarzystwo górnicze wyraża ubolewanie, że rząd zgodził się na założenie fabryki w Dziedzicach, która będzie wyrabiać z pruskiego miału węglowego brykiety i w ten sposób stworzy konkurencję dla węgla galicyjskiego“. Nadto uchwalono wystosować do Koła Polskiego na ręce posła Jana Żarańskiego memoriał z prośbą o energiczną interwencję, by ministerstwo kolejowe dało Kołu Polskiemu gwarancję, że dopilnuje warunku, obowiązującego firmę do wyrabiania brykiet z miału krajowego przynajmniej w tej ilości, jaką ministerstwo zobowiązało się kontraktowo corocznie pobierać.

Z kolei wysłuchano z żywym zajęciem się nader interesującego referatu inż. Dra Stanisława Olszewskiego ze Lwowa. „O użytecznych płodach w Galicyi“, w którym referent z demonstracją własnej mapy górniczo-przemysłowej Galicyi przedstawił obrazowo rozmieszczenie po całym kraju mineralnych bogactw, które dzisiaj zajmują już na rynku światowym jedno z pierwszych miejsc, wskazał również na inne płody wnętrza naszej ziemi, które leżą jeszcze nieknięte lub co najwyżej są eksploatowane bez żadnej myśli i akcji planowej, jak n. p. glina ogniotrwała i gips, który wobec ogromnych pokładów na Podolu należałoby produkować przy odpowiedniej organizacji nawet na eksport na szerszą skalę, zwłaszcza że Ameryka musi pokrywać całe swoje zapotrzebowanie z Europy.

Dalsza część tego zajmującego ze wszech miar referatu odbędzie się na najbliższym miesięcznym zebraniu 14. kwietnia.

OSTATNIE WIADOMOŚCI.

Produkcja Ropy Borysławia i Tustanowic utrzymuje się w marcu przeciętnie na wysokości 330 wag. dziennie.

Od 1—26 marca odtłoczono:

z Tustanowic	5932 cyster.
z Borysławia	968 „

razem 6900 „

Ekspedycja wynosiła od 1—25 — 9360 w.

Pożar zbiorników. Dnia 20. bm. około godz. 12-tej w nocy wybuchł z dotychczas niewyjaśnionych przyczyn pożar w c. k. fabryce nafty w Drohobyczu. Pożar wybuchł w zbiorniku zawierającym 50 wag. benzyny od którego zajęły się dwa dalsze zbiorniki zawierające 70 cyst. benzyny i 300 cyst. nafty.

Wobec bliskości zakładów fabrycznych i zmieniającego kierunku wiatru, pożar zagrażał chwilami zniszczeniem całej odbenzyniarni. Zachodziło również niebezpieczeństwo przedostania się ognia przez rurociągi do innych zbiorników, udało się jednak szczęśliwie uniknąć tego niebezpieczeństwa a nawet odtłoczyć znaczną ilość zawartości płonących zbiorników.

Podczas pożaru były jednak chwile, gdzie zdawało się, iż ogień pochłonie całą odbenzyniarnię.

Szkody wynoszą około pół miliona koron i były ubezpieczone w różnych towarzystwach asekuracyjnych. Szkoda jednak bezwzględna, jaką ponoszą towarzystwa asekuracyjne nie będzie tak wysoka wobec tego, że roczna premia asekuracyjna płacona przez odbenzyniarnię wynosi przeszło ćwierć miliona koron.

reits einen Vertrag für eine 10-jährige Lieferung geschlossen hat, wodurch die Existenz des Unternehmens für eine Reihe von Jahren gesichert wurde.

Nach einer lebhaften Diskussion wurde die folgende Resolution beschlossen:

„Der Landes-Bergmännische Verein gibt seinem Bedauern Ausdruck, dass die Regierung die Gründung einer Fabrik in Dziedzice bewilligte, welche aus dem preussischen Kohlenstaube Briketten erzeugen wird, wodurch eine Konkurrenz für die galizische Kohle geschaffen wird“.

Ausserdem wurde beschlossen, an den Polenklub zu Händen des Herrn Abg. Żarański ein Memorial zu entsenden, mit dem Ersuchen, das Eisenbahnministerium solle dem Polenklub eine Garantie geben, dass die Bedingung dass zur Fabrikation des an die Eisenbahnen abzuliefernden Quantums nur Landeskohlenstaub verwendet wird, streng bewacht wird.

Herr Dr. Stanisław Olszewski aus Lemberg hat sodann einen Vortrag über die „Nutzbarkeit der Produkte Galiziens“ gehalten, welchen er mit Hilfe der von ihm verfassten Bergkarte Galiziens eingehend illustrierte. Er besprach die Verteilung der Mineralprodukte in Galizien und wies auf andere Bergprodukte unseres Landes wie feuerfester Ton, Gips u. a. hin, welche entweder unberührt oder planlos exploitiert werden. Diese Produkte könnten in grossem Masse exploitiert und exportiert werden, speziell da Amerika ihren ganzen Bedarf an den genannten Produkten in Europa decken muss.

Dieser interessante Vortrag wird bei der nächsten Sitzung am 14. April fortgesetzt.

LETZTE NACHRICHTEN.

Die Rohölproduktion in Borysław und Tustanowice beträgt im März durchschnittlich 330 Wagg. per Tag.

Vom 1.—26. März wurden abgepipet:

von Tustanowice	5932 Wagg.
von Borysław	968 „

zusammen 6900 „

Die Expedition betrug von 1.—25. März 9360 W.

Reservoirbrand. In der k. k. Mineraloelfabrik in Drohobycz geriet am 20. d. M. gegen Mitternacht unter heftiger Explosion ein Benzinbehälter in Brand und das Feuer ergriff auch bald zwei nebenanliegende Petroleumreservoirs.

Es waren Momente, wo das Feuer wegen eines wechselnden Umschlagens des Windes die ganze Fabriksanlage bedrohte. Es war auch die Gefahr des Eindringens des Feuers durch die Rohrleitungen in weitere Reservoirs, was jedoch nicht geschah, und es gelang sogar einen Teil des Inhaltes der brennenden Reservoirs abzapfen.

Während des Brandes waren jedoch Momente, wo es schien dass die ganze Fabriksanlage den Flammen zum Opfer fallen wird.

Der Schaden beträgt cca. eine halbe Million Kronen war jedoch in verschiedenen Versicherungsgesellschaften assekuriert.

Da jedoch die Anstalt eine Versicherungsprämie von über 1/4 Mill. Kronen jährlich zahlt wird der Verlust der Versicherungsgesellschaften kleiner.

Pożar udało się opanować dopiero wieczorem 22. bm. po wypaleniu się całego zapasu zbiorników. Niestety wypadków podczas pożaru nie było.

Mapa katastralna Schodnicy. Wobec wielkiego zainteresowania się terenami schodnickimi i wzmożonego ruchu wiertniczego w Schodnicy, wydana przez ruchliwą firmę Dom Naftowy Oskar Loewenherz i Ska. w Borysławiu. **Mapa katastralna gminy Schodnicy**, powinna się spotkać z wielkim popytem. Cena mapy podklejonej na płótnie wynosi K. 100.

Das Feuer erloschet am Abend des 22. d. M. nach vollständigem Ausbrennen des Inhaltes.

Glücklicherweise sind bei dem Feuer keine Unglücksfälle zu verzeichnen.

Das Naphtahaus Oskar Loewenherz & Co. hat eine **Katastralkarte der Gemeinde Schodnica** herausgegeben. Der Preis der Karte auf Leinwand beträgt K. 100.

TREŚĆ.

Majkop. — Z zagranicznych terenów naftowych. — Sprawozdanie zaprzysiężonego senata Alfonsa Gostkowskiego. — Ekspedycja ropy firmy: Ropne Ekspedycyjne biuro, Ska z ogr. por. we Lwowie, od 1.—31. stycznia 1912. — Wykazy ropy ekspedycyjnej w miesiącu luty 1912. — Ceny nafty, według sprawozdania Ministerium handlu i rolnictwa. — Wiadomości handlowe. — Wiadomości handlowe. — Wiadomości różne. — Wiadomości osobiste. — Zawiadomienia Wydziału Związku Techników Wiertniczych w Borysławiu. — Ze stowarzyszeń. — Ostatnie wiadomości.

INHALT.

Majkop. — Aus der Produktions gebieten. — Bericht des beideten Sensalen Alfons Gostkowski. — Rohöl Expeditionen der Firma: Expeditionsbureau G. m. b. H. in Lemberg, am 1.—31. Jänner 1912. — Rohöl Expeditionsausweis pro Februar 1912. — Petroleumpreise nach dem Berichte des Ministeriums für Handel & Ackerbau. — Handelsnachrichten. — Verschiedene Nachrichten. — Personalmeldungen. — Vereinsnachrichten. — Aus den Vereinen. — Letzte Nachrichten.

POSADY POSZUKIWANE.

Kierownik kopalni nafty, (lat 32) z odpow. I i II kl. nieb. z 14 letnią praktyką w kraju i zagranicą władający czterema językami poszukuje posady kierownika kopalni nafty w kraju lub zagranicą. Zgłoszenia pod „Szyb“ do Redakcyi „Ropy“.

STELLENGESUCHE.

Betriebsleiter, (32 Jahre alt) für Gruben der beiden Gefährklassen, mit 14 jähriger Bohrpraxis in Galizien u. Rumänien sucht Stellung in Galizien oder im Auslande. Beherrscht vier Sprachen. Gefl. Zuschriften unter „Szyb“ an die Adm. des Blattes.

SITUATIONS WANTED.

Field manager (32) with 14 years boring experience in Galicia and Rumania. Fully competent as regards deep oil boring, seeks situation. Speaks four languages. Will go anywhere. Apply to „SZYB“ c/o Ropa Boryslaw, Galicia, Austria.

Długoletni kierownik kopalń naftowych z odpowiedzialnością na I-szą i II-gą klasę niebezpieczeństwa, obznajomiony szczegółowo z wszelkimi agendami odnoszącymi się do samoistnego prowadzenia większych kopalń naftowych (przez czas dłuższy prowadził kopalnie nafty w zachodniej i we wschodniej Galicyi, obecnie od lat kilku zatrudniony w Borysławiu) poszukuje posady samoistnego kierownika ruchu dla prowadzenia większej kopalni nafty na prowincyi, ewentualnie wyjechałby za granicę.

Łaskawe zgłoszenia „pod B“ przyjmuje Redakcyja dwutygodnika „Ropa“ w Borysławiu.

Betriebsleiter mit jahrelanger Erfahrung und Verantwortlichkeit für Gruben der beiden Gefährsklassen, mit allen Agenden der technischen und administrativen Leitung grösserer Grubenanlagen aufs genaueste vertraut, (leitete grössere Bohrungen durch längere Zeit in Ost & West galizien, seit einigen Jahren in Boryslaw tätig) sucht Stellung als selbständiger Betriebsleiter eines grösseren Grubenkonzernes ausserhalb Boryslaw event. im Auslande.

Gef. Offerten erbeten „unter B“ and die Administration des Blattes.

„BENZ“

najstarsza i najświetniejsza marka automobilów oraz motorów stałych:

Samochody luksusowe, — Dorożki, — Samochody ciężarowe, Omnibusy, — Motory benzynowe i petrolinowe, — Motory ssące — — — gazowe, — Motory Diesel'a, — Łodzie motorowe i t. d. — — —

Austryackie Towarzystwo motorowe „BENZ“, Wiedeń.

— Telefon Nr. 1026. —

Filia w Krakowie Grand Hotel.

— Telefon Nr. 1026. —

Silberner & Hütter, Borysław.

Nr. Telefonu 49.

Firma utrzymuje w bogatym zapasie: Wszelkie artykuły techniczne i elektrotechniczne.

Nr. Telefonu 49.

SPECYALNOŚCI: TŁOCZNIKI PAROWE, MASZYNY PAROWE. — DYNAMOMASZYNY ELEKTROMOTORY, LAMPY ŁUK. — TABLICE MARMUROWE. — SZALTOWNICE. — INSTRUMENTA DO MIERZENIA PRĄDU ELEKTRYCZNEGO, ŚWIDRY ELEKTR. LINY DRUCIANE I MANILOWE. OLEJE MASZYNOWE I CYLINDR. — PASY Z WŁOSIA WIELBŁĄDOWEGO SPECYJALNIE DO TŁOKOWANIA TKANE.

▣ Ceny tanie, obsługa szybka. ▣

L. LIEBERMANN BORYSŁAW.

TELEFON 21.

Rachunek Clearingu w pocztowej kasie oszczędności Nr. 71.969. Konto bankowe: Wiedeński Bank Związkowy.

DOM AJENCYJNY I KOMISOWY.

Skład artykułów technicznych. — Pasy popędowe.

Remienie z balata, z gumy, ze skóry wyprawionej i surowej, ze szczeci wielbłądziej etc. Weże lniane i pariane, pojedyncze i podwójne.

KLINGRYT

Płyty na pakunki, pierścienie, ramy, na najwyższe ciśnienie pary nasyconej i przegrzanej, wytrzymujące suche gorąco, kwasy etc.

POMPY I INJEKTORY:

Rury gazowe i do pomp. — Liny druciane i manilowe. — Materiały instalacyjne dla oświetlenia elektrycznego, żarówki węglowe i osramowe. Akumulatory firmy Laysen & Comp. — Armatury mosiężne i do kotłów parowych, jakoteż łączniki z kutego żelaza.

NARZĘDZIA WIERTNICZE I ŻERDZIE
Smary maszynowe i cylindrowe; smar Tolvotte'a.

JÓZEF MERMELSTEIN w Drohobyczu.

Skład wszelkich artykułów technicznych i elektrotechnicznych.

FILIA w BORYSŁAWIE ul. WOLANIECKA — Telefon Nr. 151

Wyłączna sprzedaż lamp żarowych fabryki G. GANZ i Ska we Wiedniu dla Galicji i Bukowiny. Utrzymuje w bogatym zapasie: Oliwy maszynowe i cylindrowe, tłuszcze towotowe pasy z włosia wielbłądziejego. Pakunki Wiktorii Grafitowe i Asbestowe. Pompy, narzędzia, armatury, puszki smarowe. Metal na panewki, blachy miedziane.

Specjalność pierścienie gumowe do tłokowania we wszystkich wymiarach w największym wyborze, wszelkie inne artykuły techniczne dla wszystkich gałęzi przemysłu zawsze na składzie.

WARSZTATY MECHANICZNE

Fr. Dudziak i Cz. Mermion

Telefon 152. WOLANKA. Telefon 152.

Wykonuje reparacje maszyn i pomp parowych, raki, tuty i wszelkie instrumenta wiertnicze.

SPECYALNOŚĆ: toczenie gwintów u dowolnie długich rur, obciążników i sztang ratunkowych.

PRZETACZANIE cylindrów u maszyn i tłocznii parowych i otworów czopowych w korbie skutecznie na życzenie na kopalni.

WYPOŻYCZALNIA narzędzi ratunkowych, gruszek, koron, raków itp.

WYKONUJE i utrzymuje na składzie gotowe części składowe żurawi kanadyjskich.

MASZYNY PAROWE różnych systemów na składzie.

Ceny bardzo przystępne.

SKŁAD ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH

Elias Klinghoffer

Filie w Borysławiu i Tustanowicach.

Telefon Nr. 120. — K. Pocz. K. O.

poleca:

Pasy wiertnicze najlepszej jakości, ubrania szybowe, łączniki wentyle iniektory, manometry, wodowskazy, liny druciane i manilowe narzędzia wiertnicze, oleje cylindrowe maszynowe, towot, łój i wszelkie przybory do elektryki.

Kosztorysy na życzenie bezpłatnie.

KUCHNIA DOMOWA.

CENY UMIARKOWANE.

Nowo otworzona Restauracja

KAZIMIERY POCHMARSKIEJ

w BORYSŁAWIU, gmach „Sokoła“

poleca się P. T. Publiczności.